

Maa- ja metsätalousministeriön asetus

eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008—2013

Annettu Helsingissä 29 päivänä helmikuuta 2008

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1100/1994) 11 §:n 4 momentin, sellaisena kuin se on laissa 423/2007, ja luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista 29 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1440/2006) 5 §:n 5 momentin nojalla:

1 luku

Yleistä

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 36 artiklassa tarkoitetun eläinten hyvinvointia edistäviin toimiin tarkoitetun tuen perus- ja lisäehtojen teknisestä toteuttamisesta viljelijän kotieläintuotannossa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) sonnilla urospuolista vähintään kuuden kuukauden ikäistä nautaa;
- 2) lihanaudalla lihantuotantoa varten pidettävää nautaa;
- 3) lypsylehmällä maidontuotantoon käytettävää vähintään kerran poikinutta nautaa;
- 4) hieholla vähintään kuuden kuukauden ikäistä nautaa ennen sen ensimmäistä poikimista;
- 5) pikkuporsaalla sikaa syntymästä vieroitukseen.

2 luku

Perusehdot

3 §

Terveys- ja eläinlääkärin terveydenhuoltosopimuksen sisältö

Terveydenhuoltosopimuksessa on oltava seuraavat asiakokonaisuudet: terveydenhuoltotyön sektorikohtainen sisältö, eläinlääkärin käyntimäärät ja niiden sisältö sekä tietojen käyttö ja luovutus.

4 §

Tautisuojausta koskevat terveydenhuollon vaatimukset

Nautatilalla ei saa olla salmonella- eikä BVD-tartuntoja ja eläimiä myyvillä tiloilla ei myöskään pälvisilvatartuntoja. Maatilalla ennen sitoumuskauden alkua todettu pälvisilvatartunta ei estä tukeen sitoutumista, mutta tartunnan saneeraus on aloitettava viipymättä. Pälvisilvatartuntojen osalta edellytys ei kuitenkaan koske lihanaudoiksi kasvatettavien vasikoiden loppukasvattamoja. Sikatiloilla ei saa olla salmonella-, porsasyskä-, aivastustauti-, dysenteria- eikä kapitartuntoja.

Jos maatilalla todetaan jokin edellä mainituista tartunnoista sitoumuskauden aikana, viljelijän on saneerattava tartunta pois tai muutoin toimittava eläinlääkärin antamien,

tartunnan leviämisen estämiseen tähtäävien tilakohtaisten ohjeiden mukaisesti.

Sikatilalla ei tule käyttää kapilääkitystä. Tilan emakot on rokotettava sikaruusua vastaan kahdesti vuodessa. Emakoille on annettava ohjeiden mukainen säännöllinen sisäloislääkitys.

Tilalla tulee torjua ulosteperäisiä taudinaiheuttajia ruokinta- ja rehuhygienialla sekä huolehtimalla kuivitukselta ja eläinten puhtaanapidosta.

5 §

Rehujen ja eläinaineksen tuonti

Tilalla käytettävät tuontirehut on hankittava positiivilistalla olevilta yrityksiltä tai niiden on oltava muutoin salmonellan osalta tutkittuja Suomessa. Positiivilistalla tarkoitetaan Eläintautien torjuntayhdistyksen ylläpitämää, valtakunnallisesti julkaistavaa listaa niistä rehualan yrityksistä, jotka toiminnassaan osoittavat vapaaehtoisesti riskinhallintakykynsä salmonellan suhteen. Viljelijän on esitettävä eläinlääkärille eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008—2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (/2008) 6 §:ssä tarkoitettua terveydenhuoltokäynnin yhteydessä selvitys siitä, että tilalla käytettävät tuontirehut on tutkittu salmonellan osalta, jos tuontirehut on hankittu muualta kuin positiivilistalla olevilta yrityksiltä. Vastaava selvitys on tarvittaessa esitettävä toimintalinjan 2 lain 16 §:ssä tarkoitettulle viranomaiselle.

Viljelijän maatilalle, jolla on lihasikala, voidaan ottaa vastaan porsaita vain sellaisesta porsastuotantosikalasta, joka täyttää vähintään eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008-2013 annetussa valtioneuvoston asetuksessa ja tässä asetuksessa säädetyt terveydenhuollon vaatimukset.

Nautatilalle ostettujen tai siirrettyjen siitoseläimien on oltava tutkittuja salmonellan osalta eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti. Tutkimus on oltava tehtynä enintään kaksi kuukautta ennen tilalle siirtoa. Vasikkakasvattamoissa salmonellatutkimus tulee tehdä osastokohtaisesti vuosittain eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti.

6 §

Tautisuojauksen toteaminen terveydenhuoltokäynnin yhteydessä

Eläinlääkärin on todettava eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008—2013 annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ssä tarkoitettulla terveydenhuoltokäynnillä, että tilalla huolehditaan tarttuvien tautien ennaltaehkäisystä 4 ja 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

7 §

Eläinten hoito

Viljelijän on harjoitettava maatilallaan järjestelmällistä tuotantomuotoon soveltuvaa tuotantoseurantaa. Eläinten ruokinnassa on noudatettava kirjallista laskelmiin perustuvaa ruokintasuunnitelmaa, jossa on huomioitu eläinten kasvu- ja tuotantovaihe.

Vedenvirtauksen mittaus on tehtävä eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008—2013 annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ssä tarkoitettua terveydenhuoltokäynnin yhteydessä vähintään kerran vuodessa.

3 luku

Lisäehdot

8 §

Palontorjunta- ja pelastussuunnitelma

Tilan kotieläinrakennuksissa on oltava asianmukaisesti asennetut ja kotieläinrakennusten olosuhteisiin suunnitellut palovaroitimet, joiden antama hälytys voidaan kuulla tai muutoin vastaanottaa kaikkina vuorokauden aikoina. Palovaroitimia on oltava riittävästi kotieläinrakennuksen kokoon nähden ja niiden on oltava vakuutusyhtiöiden hyväksymiä. Lisäksi maatilalla on oltava kirjallinen palontorjunta- ja pelastussuunnitelma, jossa on tiedot vähintään palovaroitimien sijainnista, menettelytavoista ja eläinten poistumisreiteistä hätätilanteissa, toimista eläinten pelastamiseksi sekä maatilalla tarvittavasta pelastus- ja palontorjuntavälineistä ja nii-

den sijainnista. Kopio palontorjunta- ja pelastussuunnitelmasta on toimitettava tiedoksi paikalliselle pelastusviranomaiselle.

9 §

Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen pinta-alavaatimuksilla

Vasikoita on pidettävä ryhmäkarsinoissa, jollei ryhmästä erottamiseen ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Syyn poistuttua vasikka on sijoitettava takaisin ryhmäkarsinaan. Samassa karsinassa ei saa pitää huomattavan eri-ikäisiä tai muutoin eriarvoisia eläimiä. Ryhmäkarsinassa jokaista vasikkaa kohti on oltava pinta-alaa vähintään seuraavasti:

vasikan ikä (kk)	pinta-ala (m ² /eläin)
0—3	1,8
3—6	2,1

Edellä 1 momentissa mainitusta pinta-alasta on vähintään puolet oltava kiinteäpohjaista, hyvin kuivitettua, puhdasta, pitävää, pehmeää makuualueutta. Huonetila tai sen makuualue on oltava lämmitettävissä.

Lihanautojen väli- tai loppukasvatusta harjoittavalle maatilalle tulevat vasikat on tulon jälkeen kasvatettava vähintään kahden kuukauden ikäisiksi erillisessä omalla ilmanvaihdolla olevassa kertatäydyttöisessä osastossa. Loppukasvatusta harjoittavilla tiloilla vasikoiden siirto vasikkaosastoon voi tapahtua myös jatkuvätäydyttöisesti, jos siihen on erityisiä perusteita, jotka voidaan todeta eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008—2013 annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ssä tarkoitettun terveydenhuoltokäynnin yhteydessä. Juotolla olevan vasikan on saatava maito tai juomarehu tutista imemällä. Jos vasikka nupoutetaan, sarven aiheen tuhoamisen saa tehdä ainoastaan eläinlääkärin antamaa asianmukaista kivunlievitystä käyttäen.

10 §

Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen lisätoimenpiteessä on noudatettava edellä

9 §:ssä säädettyjä ehtoja lukuun ottamatta ryhmäkarsinaa koskevia pinta-alavaatimuksia.

11 §

Kytettyjen nautojen liikkumismahdollisuuksien parantaminen

Kytettyinä pidettävillä naudoilla on käytettävä kytetyillä, joka ei rajoita lajille ominaisia syönte-, keuhonhoito- ja makuullemeno- tai makuulta nousuliikkeitä. Kytettyyn ei saa käyttää länkikytkettä tai muuta vastaavaa pituus- tai sivuttaissuunnassa eläimen liikkeitä liikaa rajoittavaa kytkettä.

12 §

Vähintään kuuden kuukauden ikäisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

Jokaiselle vähintään kuuden kuukauden ikäiselle naudalle on oltava kiinteäpohjainen, kuivitettu ja pehmeä makuualue. Samassa karsinassa ei saa pitää, siitossoneja lukuun ottamatta, eri sukupuolta olevia nautoja tai huomattavan eriarvoisia eläimiä.

13 §

Nautojen laidunnus kasvukaudella ja jaloittelun talviaikana

Vähintään kuuden kuukauden ikäiset naudat on päästettävä laitumelle vähintään 60 päivänä ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä toukokuuta ja päättyy 30 päivänä syyskuuta. Lihanaudat ja kytkettyinä pidetyt lypsylehmät ja hiehot on päästettävä jaloittelemaan ulos myös talvella sään salliessa vähintään kahdesti viikossa. Sonniin laidunnus voidaan korvata jaloittelutarhalla. Tällöin jaloittelutarhan pinta-alan on oltava vähintään 6 m² siellä pidettävää sonnia kohden. Pinta-alan on oltava kuitenkin vähintään 50 m².

14 §

Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Sairastuneelle tai vahingoittuneelle naudalle on oltava erillinen tila toipumiseen. Jokaisesta alkavaa kymmenen lypsy- tai emolehmän ryhmää kohden tulee olla käytettävissä vähintään yksi erillinen karsina tai vastaava tila. Lihanaudoilla jokaista alkavaa 100 eläintä kohden tulee olla erillistä sairaskarsinatilaa vähintään 10 m². Poikivaa nautaa varten on oltava poikimakarsina, johon eläin siirretään tiineyden loppuvaiheessa ja jossa poikimisen etenemistä on mahdollista valvoa. Yhdelle lypsy- tai emolehälle tarkoitetun poikimakarsinan koko on oltava vähintään 10 m² ja sen lyhin sivu vähintään kolme metriä. Edellä mainitut karsinat voidaan rakentaa usean eläimen yhteiskäyttöiseksi, mutta eläimen erilleen aitaamiseen on varauduttava.

Karsinat on varustettava niin, että:

- 1) makuualusta on vedolta suojattu, kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä;
- 2) huonetilan tai eläimen lämmitysmahdollisuus esimerkiksi putkipattereilla, säteilylämmittimellä tai lämpöpuhaltimella on tarvittaessa käytettävissä;
- 3) karsinasta on näköyhteys muihin nautoihin;
- 4) hoidettavan eläimen nopea kiinnittäminen ja turvallinen käsittely kuten lääkintä, tutkiminen ja eläinten merkintä on mahdollista;
- 5) poikimisapua varten eläimen takana on riittävä tila. Jos riittävä tila ei ole toteutettavissa siirrettävien karsinaseinien avulla, karsinan pituuden on oltava vähintään 3,5 metriä ja;
- 6) lypsylehmiä on mahdollista lypsää koneellisesti.

15 §

Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden laidunus tai jaloittelu

Joutilaat emakot ja ensikot on päästettävä ulos jaloittelemaan sään salliessa päivittäin 1 päivänä toukokuuta ja 30 päivänä syyskuuta välisenä aikana tai ympäri vuoden vähin-

tään kahdesti viikossa. Joutilailla emakoilla ja ensikoilla on oltava mahdollisuus tonkimiseen ja kesällä rypemiseen.

16 §

Emakoiden ja ensikoiden tiineytys

Emakot ja ensikot on tiineytettävä pihatossa tai ryhmäkarsinassa, jossa emakot ja ensikot ovat vieroituksesta tiineytymisen varmistamiseen. Siemennyshäkkejä saa käyttää vain siemennyksen yhteydessä. Ruokintakarsinoissa ruokintahäkkien ulkopuolista esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa on oltava vähintään 2,25 m² eläintä kohden ja tästä tilasta vähintään 1,3 m² eläintä kohden laskettuna on oltava kiinteäpohjaista, kuivitettua makuualustaa. Jos eläimiä pidetään alle kuuden eläimen ryhmissä, eläinten käytettävissä olevan esteettömän lattian kokonaispinta-alan on oltava 10 prosenttia suurempi kuin eläinryhmän tarvitsema laskennallinen pinta-ala osoittaa.

17 §

Tiineytettyjen sikojen tila- ja makuupaikka-vaatimukset

Tiineytettyjen emakoiden ja ensikoiden on oltava pihatossa tai ryhmäkarsinassa. Tiineytetyillä emakoilla ja ensikoilla on ruokintakarsinoissa oltava ruokintahäkkien ulkopuolista esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa vähintään 2,25 m² eläintä kohden ja tästä tilasta vähintään 1,3 m² eläintä kohden laskettuna on oltava kiinteäpohjaista, kuivitettua makuualustaa. Jos eläimiä pidetään alle kuuden eläimen ryhmissä, eläinten käytettävissä olevan esteettömän lattian kokonaispinta-alan on oltava 10 prosenttia suurempi kuin eläinryhmän tarvitsema laskennallinen pinta-ala osoittaa.

18 §

Emakoiden vapaa porsiminen

Porsituskarsinan pinta-alan on oltava vähintään 6 m², josta vähintään puolet on oltava

kiinteäpohjaista ja kuivitettua. Tästä tilasta pikkuporsaille on oltava vähintään 1 m² sellaista tilaa, johon ne pääsevät suojaan emakolta. Pikkuporsaille on järjestettävä asianmukainen lämmitys. Porsitushäkkiä voidaan käyttää tilapäisesti enintään seitsemän vuorokautta porsimisen jälkeen, jos häkissä pitämiseen on hyväksyttävä syy, kuten aggressiivinen tai levoton emakko.

19 §

Sikojen sairaskarsina

Sairaita sikoja varten on oltava käytettävissä erillinen sairaskarsina. Sairaskarsinat voivat olla ryhmä- tai yksilökarsinoita. Ryhmäkarsinat on voitava jakaa osiin. Sairaskarsinoita on oltava vähintään yksi jokaista alkavaa 50 emakkoa kohti ja sairaspaikkoja vähintään viisi jokaista alkavaa 100 lihasikaa kohden. Sairaskarsinassa on oltava vedolta suojattu, kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuupaikka.

Helsingissä 29 päivänä helmikuuta 2008

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

20 §

Sikojen karsinaolosuhteiden parantaminen

Vieroitettujen, välikasvatuksessa olevien porsaiden on oltava ikäryhmittäin omilla karsinoissaan. Lämpötilan on oltava muuteltavissa porsaiden iän mukaisesti. Sioilla on oltava kuivitettu, kiinteäpohjainen makuualue, johon kaikki mahtuvat yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeena on käytettävä esimerkiksi olkea, purua, turvetta, paperisilppua tai heinää. Kuivikkeita on oltava riittävästi koko ajan.

4 luku

Voimaantulo

21 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 5 päivänä maaliskuuta 2008.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ylitarkastaja Suvi Ruuska